

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Інститут екранних мистецтв
Кафедра режисури та драматургії кіно і телебачення

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Інга Чхатарашвілі-Петраш

« 31 » 08 2026

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРИНЦИПИ «ПЕРЕТВОРЕННЯ» В ЕКРАННОМУ ТВОРІ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
спеціальність	В1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво
спеціалізація	В1.01 Аудіовізуальне мистецтво
освітня програма	Режисура телебачення

Розробник:

ПРАВИЛО Ірина Олександрівна, доктор мистецтва, старший викладач кафедри режисури та драматургії кіно і телебачення

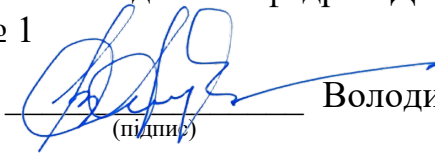
Викладач:

ПРАВИЛО Ірина Олександрівна, доктор мистецтва, старший викладач кафедри режисури та драматургії кіно і телебачення

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри РДКТ

Протокол від 25 серпня 2026 № 1

В. о. завідувача кафедри РДКТ

Володимир ОСЕЛЕДЧИК

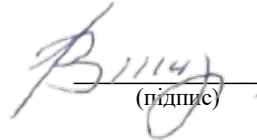
РПНД погоджено з гарантом освітньої-професійної програми

«Режисура телебачення»

Заслужений діяч мистецтв України,

Доцент кафедри режисури та драматургії

кіно і телебачення

Василь ВІТЕР

26 серпня 2026

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання
	денна
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова
Курс	1
Семестр	1
Кількість кредитів	4
Загальний обсяг годин	120
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні
	26
	Семінарські
	6
	Самостійна робота
	88
Вид підсумкового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: опанування методології «перетворення» Леся Курбаса як практичного інструменту створення художнього образу в екранному творі: від критичного осмислення теоретичних засад системи до її свідомої інтеграції у власну режисерську практику розробки та втілення аудіовізуальних видовищ.

Завдання:

- критично аналізувати теоретичні засади системи «перетворення» (О. Потебня, Л. Курбас) у культурно-історичному контексті розвитку українського мистецтва;
- досліджувати еволюцію методу від видовищного процесу театру «Березіль» до сучасних екранних мистецтв, обґрунтовуючи спадковість режисерської традиції;
- виявляти та інтерпретувати елементи і порядки «перетворення» у творах національного та світового кіно- і телевиробництва;
- застосовувати порядки «перетворення» при розробці власного режисерського задуму екранного видовища;
- розробляти творчо-виробничу теку проєкту (тематична заявка, режисерська експлікація, сценарні документи, розкадровка) з обґрунтуванням мистецьких рішень;
- обґрунтовувати вибір виражальних засобів екранних мистецтв для створення художнього образу відповідно до теми і надзавдання твору;
- інтегрувати метод «Розумного Арлекіна» в режисерську роботу з актором та документальним героєм, критично оцінюючи принципові відмінності цих практик;
- оцінювати власні та чужі екранні рішення з позицій цілісності художнього образу та ефективності застосування принципу «перетворення».

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

ПРН2. Уміти застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні та вирішенні проблем теорії та практики аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ПРН7. Оцінювати якість аудіовізуальних творів, враховувати ризики при їх виробництві.

ПРН10. Розробляти та реалізовувати проекти, створювати та комерціалізувати аудіовізуальних творів

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: апаратура для відтворення відео- та аудіофайлів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт						
	денна форма						
	оголю	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуаль	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8
1 курс/ 1 семестр							
Тема 1. Система «Перетворення». Теоретичні засади та особливості застосування.	18	4					14
Тема 2. «Перетворення» у видовищному процесі театру «Березіль».	18	4					14
Семінарське заняття 1 (за темами 1-2). Система «перетворення» та її театральний генезис.	2	-	2				-
Тема 3. Порядки (етапи) «Перетворення» в мистецькій практиці.	22	6					16
Тема 4. Особливості застосування виражальних засобів екранних мистецтв. Аналіз та опрацювання здобутків національного та світового кінотелевиробництва.	18	4					14
Семінарське заняття 2 (за темами 3-4). Порядки «перетворення» на екрані.	2	-	2				-
Тема 5. Особливості поетапної розробки екранного видовища.	18	4					14
Тема 6. “Розумний Арлекін”. Робота режисера з актором та документальним героєм: принципові відмінності.	20	4					16
Семінарське заняття 3 (за темами 5-6). Від задуму до екранного образу.	2	-	2				-
Разом	120	26	6				88

4. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Система «Перетворення». Теоретичні засади та особливості застосування.

Лекція 1. (2 години) Генеза поняття «перетворення» та концепція Олександра Потебні.

На лекції розглядається генеза поняття «перетворення» в історичному та культурному контекстах як категорії художнього мислення. Особлива увага приділяється принципам «перетворення» в концепціях видатного мовознавця та філософа Олександра Опанасовича Потебні, зокрема через призму взаємозв'язку мови, психології творчості та процесів створення нових смислів.

Основні поняття/ключові слова: перетворення, історичний контекст, культурний контекст, метод художнього вираження.

Рекомендована література: основна — 4; додаткова — 6.

Лекція 2. (2 години) Взаємозв'язок принципу «перетворення» з категоріями художньої культури.

На лекції аналізується взаємозв'язок принципу «перетворення» з термінами «видовище», «драматургія», «тема», «художній образ», «символ».

Основні поняття/ключові слова: видовище, драматургія, тема, художній образ, символ, теорія символу, драматургія та перетворення.

Рекомендована література: основна — 1, 3, 4, 5; додаткова — 7, 8, 17, 18.

ТЕМА 2. «Перетворення» у видовищному процесі театру «Березіль».

Лекція 1. (2 години) Режисерська система Леся Курбаса та концепція «Розумного Арлекіна».

На лекції розглядається значення терміну «Розумний Арлекін» в режисерській системі Л. Курбаса як моделі інтелектуального та універсального актора. Аналізуються особливості методу роботи режисера з актором. Особлива увага приділяється прикладам та практичному застосуванню цих засад в режисерській практиці театру «Березіль».

Основні поняття/ключові слова: Розумний Арлекін, режисерська система Л. Курбаса, метод роботи з актором, дія в наміченому уявою ритмі, акторське «перетворення».

Рекомендована література: основна — 5; додаткова — 1, 3.

Лекція 2. (2 години) Видовищна природа театру «Березіль»: жест, символ, образ.

На лекції розглядається формування видовищного процесу театру “Березіль” через визначальні особливості акторського існування: жест, символ, образ. Особлива увага приділяється впливу теоретичних та практичних ідей Л. Курбаса на становлення національного мистецького освітнього процесу через спадковість традиції та роль методу “перетворення”.

Основні поняття: *видовищний процес театру «Березіль», акторське існування, жест, символ, образ, метод «перетворення», спадковість традиції Леся Курбаса.*

Рекомендована література: основна — 1, 5; додаткова - 1, 3, 4, 10, 11.

Семінар 1. (2 години) Система «перетворення» та її театральний генезис.

На семінарі студенти обговорюють історичні витoki та еволюцію поняття «перетворення», аналізують його перехід від мовознавчих ідей філософа та мовознавця О. Потебні безпосередньо у режисерську практику Л. Курбаса. Особлива увага приділяється ключовим поняттям жесту, символу та образу, а також практичному розбору режисерської системи Л.Курбаса і видовищного досвіду театру «Березіль». Завдання: Доповідь (5-7 хв) з аналізом одного елемента системи «перетворення» (жест, символ, образ, метод «Розумного Арлекіна») на матеріалі вистави театру «Березіль» або практики послідовників Л. Курбаса; опонування доповіді колеги; участь в обговоренні (семінар-дискусія: доповідь + опонування).

Основні поняття/ключові слова: *генеза перетворення, Олександр Потебня, Розумний Арлекін, режисерська система Л. Курбаса, жест, символ, образ, театр «Березіль».*

Рекомендована література: основна — 1, 5; додаткова — 1, 3, 4, 10, 11.

ТЕМА 3. Порядки (етапи) «Перетворення» в мистецькій практиці.

Лекція 1. (2 години) Перший та другий порядки «перетворення»: від реальності до тексту та режисерської інтерпретації.

На лекції розглядаються теоретичні засади визначення порядків «перетворення» життєвої реальності у мистецьку форму за теорією Леся Курбаса. Детально аналізується перший порядок — перетворення життєвої реальності в літературний текст (драматургію). Особлива увага приділяється другому порядку, що визначає специфіку режисерської інтерпретації літературного тексту як самостійного етапу трансформації матеріалу.

Основні поняття/ключові слова: *перетворення, життєва реальність, режисерська інтерпретація, літературний текст, драматургія, теорія Леся Курбаса.*

Рекомендована література: основна — 1, 3, 5; додаткова — 6, 15, 16, 17.

Лекція 2. (4 години) Третій та четвертий порядки «перетворення»: творення видовища та сприйняття глядачем.

На лекції аналізуються завершальні етапи системи художньої трансформації за Лесем Курбасом. Розглядається третій порядок — робота режисера з виконавцями та безпосереднє створення мистецького видовища. Особлива увага приділяється четвертому порядку — зустрічі готового видовища з уявою глядача, механізмам виникнення асоціацій та співтворчості в процесі сприйняття сценічного твору.

Основні поняття/ключові слова: *робота з виконавцями, мистецьке видовище, уява глядача, асоціації, сприйняття.*

Рекомендована література: основна — 1, 2, 5; додаткова — 3, 4, 5.

ТЕМА 4. Особливості застосування виражальних засобів екранних мистецтв. Аналіз та опрацювання здобутків національного та світового кінотелевиробництва.

Лекція 1. (2 години) Реалізація «перетворення» в екранному видовищі: від практики до надзавдання.

На лекції розглядаються можливості застосування етапів системи «перетворення» в структурі екранного видовища. Аналізуються механізми практичної реалізації задуму режисера в підготовчому періоді, на знімальному майданчику та в процесі монтажу. Особлива увага приділяється поняттю надзавдання як фінальної мети художньої трансформації дійсності у кіно- та телемистецтві.

Основні поняття/ключові слова: *екранне “перетворення”, практична реалізація, надзавдання, екранне видовище, кінотелевиробництво.*

Рекомендована література: основна — 1, 2, 3; додаткова — 7, 8, 12, 14, 15, 16, 17, 18.

Лекція 2. (2 години) Система «перетворення» у світовому ігровому та національному поетичному кіно.

На лекції аналізуються елементи «перетворення» у світовому ігровому кінематографі на прикладі знакових кінотекстів. Досліджуються особливості поетичної кіномови національного кінематографа та визначається прямий вплив системи «перетворення» на формування унікальних засобів виразності української кіношколи.

Основні поняття/ключові слова: *елементи «перетворення» у світовому ігровому кінематографі, поетична кіномова, національний кінематограф, вплив системи «перетворення», засоби виразності.*

Рекомендована література: основна — 1, 2, 3; додаткова — 7, 8, 12, 14, 15, 16, 17, 18.

Семінар 2. (2 години) Порядки «перетворення» на екрані.

На семінарі магістри обговорюють та аналізують етапи художньої трансформації матеріалу в екранних мистецтвах, спираючись на теорію порядків «перетворення» Леся Курбаса. Студенти досліджують, як життєва реальність переходить у сценарій, як режисер інтерпретує цей текст на знімальному майданчику під час роботи з акторами та як фінальне екранне видовище взаємодіє з уявою та асоціаціями кіноглядача. Завдання: Захист власного аналізу чотирьох порядків «перетворення» на матеріалі самостійно обраного фільму з демонстрацією фрагментів; аргументований висновок про виражальні засоби та надзавдання твору; участь в обговоренні аналізів колег (колективний аналітичний розбір з відеофрагментами).

***Основні поняття/ключові слова:** порядки перетворення, екранні мистецтва, кінотекст, режисерська інтерпретація на екрані, робота з актором, екранне видовище, асоціативне мислення глядача.*

Рекомендована література: основна — 1, 2, 3, 4, 5; додаткова — 7, 8, 12, 14, 15, 16, 17, 18.

ТЕМА 5. Особливості поетапної розробки екранного видовища.

Лекція 1. (2 години) Режисерський задум та дослідження теми екранного твору.

На лекції розглядаються особливості поетапної розробки екранного видовища, починаючи з етапу дослідження та пошуку тематики. Аналізується процес формування режисерського задуму, вибір теми екранного твору та важливість досягнення єдності творчої команди задля успішної реалізації головного мистецького завдання.

***Основні поняття/ключові слова:** режисерський задум, екранний твір, тема, мистецьке завдання, пошук тематики, єдність творчої команди.*

Рекомендована література: основна — 1, 2, 3; додаткова — 7, 8, 12, 14, 15, 16, 17, 18.

Лекція 2. (2 години) Творчо-виробнича тека документів як інструмент «перетворення» задуму.

На лекції детально розбирається структура та практичне значення створення творчо-виробничої теки документів режисера. Покроково аналізуються її складові: тематична заявка, режисерська експлікація, літературний та режисерський сценарії, розкадровка, а також художні ескізи як інструменти фіксації та трансформації ідеї в екранну форму.

***Основні поняття/ключові слова:** творчо-виробнича тека, тематична заявка, режисерська експлікація, літературний сценарій, режисерський сценарій, розкадровка, художні ескізи, перетворення.*

Рекомендована література: основна — 1, 2, 3; додаткова — 7, 8, 12, 14, 15, 16, 17, 18.

ТЕМА 6. «Розумний Арлекін». Робота режисера з актором та документальним героєм: принципові відмінності.

Лекція 1. (2 години) Метод «Розумного Арлекіна» у роботі режисера з актором ігрового кіно.

На лекції аналізуються особливості роботи режисера з професійним актором в ігровому кінематографі. Розглядається принцип адаптації та застосування курбасівського методу «Розумного Арлекіна» в сучасних екранних умовах, специфіка акторського самоконтролю та інтелектуального існування в кадрі.

***Основні поняття/ключові слова:** метод «Розумного Арлекіна», режисерська робота, робота з актором, ігровий кінематограф, мистецький задум.*

Рекомендована література: основна — 1, 2, 5; додаткова — 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 13.

Лекція 2. (2 години) Режисура неігрового кіно: взаємодія з героєм та народження екранного образу.

На лекції досліджуються особливості режисерської роботи з реальними героями в різножанрових неігрових аудіовізуальних творах та визначаються її принципові відмінності від роботи з актором. Розглядається тема твору як головний ключ до виконання мистецького задуму та психологічні аспекти народження правдивого екранного образу.

***Основні поняття/ключові слова:** режисерська робота, герой, неігрові твори, різножанрові аудіовізуальні твори, тема твору, народження екранного образу.*

Рекомендована література: основна — 1, 2, 5; додаткова — 14, 19.

Семінар 3. (2 години) Від задуму до екранного образу.

На семінарі магістри обговорюють повний цикл створення аудіовізуального твору, аналізуючи перехід від початкового режисерського задуму до фінального екранного образу. Студенти захищають елементи власних творчо-виробничих тек (експлікації, розкадровки) та дискутують про практичні відмінності у застосуванні методу «Розумного Арлекіна» під час роботи з актором в ігровому кіно порівняно з методами взаємодії з героєм документального екрана. Завдання: Презентація власного задуму екранного видовища (на основі творчо-виробничої теки, розробленої в самостійній роботі до теми 5) з обґрунтуванням принципів роботи з виконавцем - актором або документальним героєм; аналіз задумів колег (пітчінг-практикум).

Основні поняття/ключові слова: від задуму до образу, творчо-виробнича тека, розкадровка, метод «Розумного Арлекіна», документальний герой, екранний образ, практична реалізація.

Рекомендована література: основна — 1, 2, 5; додаткова — 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 19.

Критерії оцінювання роботи на семінарах:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Доповідь з опонуванням (семінар 1): доповідь демонструє глибоке володіння першоджерелами й термінологією системи «перетворення»; аналіз елемента системи самостійний, з влучними прикладами; опонування аргументоване й коректне; активна участь у дискусії. Аналітичний розбір фільму (семінар 2): чотири порядки «перетворення» простежено на конкретному матеріалі точно й повно; фрагменти дібрані влучно; висновки про виражальні засоби і надзавдання обґрунтовані; активна участь в обговоренні. Пітчинг задуму (семінар 3): задум представлено переконливо, з цілісною художньою логікою; принципи роботи з виконавцем обґрунтовані методологією курсу; презентація структурована, регламент дотримано; конструктивний аналіз задумів колег.	3
Доповідь з опонуванням: доповідь змістовна, але окремі тези недостатньо підкріплені джерелами; опонування коректне, проте здебільшого описове; участь у дискусії регулярна. Аналітичний розбір фільму: порядки «перетворення» простежено загалом правильно, з окремими спрощеннями; аналіз фрагментів місцями описовий; висновки загалом переконливі. Пітчинг задуму: задум викладено послідовно, однак частина рішень обґрунтована формально; презентація загалом відповідає вимогам; участь в обговоренні помірна.	2
Доповідь з опонуванням: доповідь поверхнева, у термінології є помилки; опонування зведено до загальних зауважень; участь у дискусії епізодична. Аналітичний розбір фільму: аналіз фрагментарний, окремі порядки пропущено або витлумачено хибно; висновки декларативні. Пітчинг задуму: задум окреслено схематично, без переконливого обґрунтування методу роботи з виконавцем; регламент порушено.	1
Завдання семінару не виконано або виконано суто формально: доповідь, аналіз чи презентація задуму відсутні, участь в обговоренні пасивна або відсутня; продемонстровано нерозуміння базових понять курсу.	0

5. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Принцип «перетворення» в екранному творі» застосовуються такі методи:

1. Проблемно-пошукові:

- проблемні лекції з переглядом та режисерським розбором фрагментів вистав і екранних творів;
- кейс-метод - аналіз порядків «перетворення» на матеріалі вистав театру «Березіль» та творів українського поетичного кіно;

- порівняльний аналіз ігрових і неігрових екранних форм.

2. Дослідницькі:

- робота з першоджерелами: творча спадщина Л. Курбаса, архівні документи, наукова література;

- компаративний аналіз здобутків національного та світового кінотелевиробництва;

- підготовка аналітичних оглядів і кейс-аналізів.

3. Практично-творчі:

- творче моделювання - поетапна розробка елементів творчо-виробничої теки власного екранного проєкту;

- пітчінг і колективне обговорення режисерських задумів;

- семінари-дискусії із захистом аналітичних позицій та опонуванням.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Макс. кількість балів
1. Система «Перетворення». Теоретичні засади та особливості застосування.	Аналітичний огляд «Генеза принципу «перетворення»: від теорії слова О. Потебні до режисерської системи Леся Курбаса»: простежити становлення поняття, систематизувати ключові терміни (видовище, художній образ, символ), обґрунтувати актуальність методу для сучасного екранного мистецтва.	аналітичний огляд (письмово, 5-6 стор., не менше 5 джерел)	15
2. «Перетворення» у видовищному процесі театру «Березіль».	Аналіз однієї вистави театру «Березіль»: реконструювати застосування «перетворення» (жест, символ, образ) за архівними матеріалами і науковими описами; оцінити роль «Майстерні Перетворення» у становленні національної мистецької освіти.	Аналіз (письмово, 4-5 стор.)	15
3. Порядки (етапи) «Перетворення» в мистецькій практиці.	Практична розробка «Чотири порядки»: перетворити обрану літературну першооснову (новелу, оповідання) на режисерську інтерпретацію - простежити матеріал через чотири порядки (літературний текст - режисерська інтерпретація - видовище - глядацька асоціація), зафіксувавши й обґрунтувавши рішення кожного порядку.	письмова розробка (синопис і режисерський коментар за порядками, 5-6 стор.)	20

4. Особливості застосування виражальних засобів екранних мистецтв. Аналіз та опрацювання здобутків національного та світового кінотелевиробництва.	Компаративний відеоаналіз елементів «перетворення» у двох фільмах - одному з українського поетичного кіно та одному зі світового кінематографу: виражальні засоби, надзавдання, символіка; висновок про вплив національної режисерської традиції.	презентація (10-12 слайдів з відеофрагментами)	15
5. Особливості поетапної розробки екранного видовища.	Розробка фрагмента творчо-виробничої теки власного задуму екранного видовища: тематична заявка, режисерська експлікація та розкадровка ключової сцени з обґрунтуванням обраних виражальних засобів.	проектний документ (заявка 1-2 стор., експлікація 3-4 стор., розкадровка 8-12 кадрів)	15
6. «Розумний Арлекін». Робота режисера з актором та документальним героєм: принципові відмінності.	Порівняльний аналіз методів роботи режисера з актором та з документальним героєм на матеріалі самостійно обраних ігрового і неігрового творів: принципи «Розумного Арлекіна», етика роботи з реальним героєм, народження екранного образу.	усна доповідь з відеоілюстраціями (7-10 хв) і тези (1-2 стор.)	20

Критерії оцінювання самостійної роботи (усна відповідь):

Критерії оцінювання	Кількість балів
Аналітичні роботи (огляд, аналіз, порівняльний аналіз): тему розкрито вичерпно, із самостійними висновками; термінологія системи «перетворення» вживається точно; опрацьовано не менше визначеної кількості джерел, посилання оформлені коректно; структура логічна, вимоги до обсягу дотримано. Проектні розробки (розробка за чотирма порядками, творчо-виробнича тека): задум оригінальний і художньо цілісний; рішення кожного порядку/етапу обґрунтовані з опорою на метод «перетворення»; документи відповідають професійним вимогам до творчо-виробничої теки; виражальні засоби мотивовані темою та надзавданням. Презентація / доповідь: продумана драматургія виступу; відеофрагменти дібрані влучно, їх аналіз глибокий; дотримано регламент і вимоги до оформлення; відповіді на запитання аргументовані.	6-7
Аналітичні роботи: тему розкрито правильно, але окремі аспекти - без належної глибини; термінологія загалом коректна з поодинокими неточностями; вимоги до кількості джерел і обсягу дотримано; незначні хиби структури чи оформлення. Проектні розробки: задум послідовний, проте частина рішень обґрунтована формально; окремі документи теки виконані з неточностями, які не руйнують загальної логіки проекту.	4-5

Презентація / доповідь: виступ структурований, приклади доречні, але аналіз місцями описовий; незначні відхилення від регламенту чи вимог до оформлення.	
Аналітичні роботи: тему розкрито поверхнево, переважає переказ джерел без власного аналізу; помітні помилки у вживанні термінології; вимоги до кількості джерел або обсягу дотримано лише частково. Проектні розробки: задум шаблонний, зв'язок рішень із методом «перетворення» простежується слабо; документи неповні або оформлені з суттєвими відхиленнями від вимог. Презентація / доповідь: матеріал викладено фрагментарно, відеоприкладі випадкові або проаналізовані побіжно; регламент порушено; відповіді на запитання невпевнені.	2-3
Завдання не виконано або виконано з грубими змістовими помилками: робота не відповідає темі, методології курсу чи заявленій формі подання; наявні ознаки несамотійного виконання; матеріал не готовий до обговорення.	0-1

Критерії оцінювання самотійної роботи (письмова відповідь):

Критерії оцінювання	Кількість балів
Високий рівень. Самостійне, оригінальне та цілісне розкриття теми. Робота написана самостійно без використання інструментів ШІ (штучного інтелекту). Виразне авторське бачення, аргументованість і фаховість викладу. Повне дотримання змістових і формальних вимог, установленого обсягу та строків виконання.	6-7
Достатній рівень. Тема розкрита належним чином, наявне авторське бачення, однак окремі положення недостатньо аргументовані або розкриті. Обсяг тексту викладено частково. Незначні змістові чи формальні неточності. Вимоги до обсягу та строків переважно дотримано.	4-5
Середній рівень. Тема розкрита частково, авторська позиція виражена недостатньо. Робота написана подекуди з використанням ШІ-інструментів або копіюванням з інтернет ресурсів. Обсяг тексту викладено частково. Наявні змістові неточності, поверховість аналізу та недостатня аргументованість. Окремі вимоги до оформлення, обсягу або строків не виконано.	3
Низький рівень. Формальне розкриття теми, слабка або фрагментарна авторська позиція. Обсяг тексту викладено частково. Значні змістові та формальні недоліки, недостатній обсяг, низький рівень самостійності. Порушено строки виконання.	2
Мінімальний рівень. Тема практично не розкрита, авторська позиція відсутня. Обсяг тексту повністю не відповідає зазначеним вимогам. Робота написана з використанням ШІ-інструментів або копіюванням з інтернет ресурсів. Обсяг тексту викладено частково.	1

Робота не відповідає встановленим змістовим і формальним вимогам, має істотні недоліки або виконана несамотійно.	
Робота не виконана.	0

Відповідно до [Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у процесі формальної, неформальної та/або інформальної освіти](#) Університету, здобувач має право зарахувати результати навчання, якщо вони підтверджені офіційними документами (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом тощо). Це можуть бути результати, отримані під час участі в онлайн чи очних курсах, програмах обміну, конференціях, тренінгах, семінарах, лекціях, майстер-класах, літніх чи зимових школах, бізнес-школах, стажуваннях та інших освітніх заходах.

У межах цієї дисципліни здобувач може подати документи для визнання результатів неформальної освіти за окремими темами. Якщо такі результати підтверджені сертифікатом чи іншим документом, вони зараховуються як виконання завдань для самостійної роботи.

Освітні курси, за проходження яких можна отримати перезарахування, знаходяться на платформі:

- [Prometheus](#)
- [EdEra](#)
- [Coursera](#)

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Оцінювання рівня знань здобувачів включає поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль має на меті оцінити роботу здобувачів за всіма видами аудиторної роботи (самостійна робота, семінарські заняття) та відображає поточні навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Підсумковий (семестровий) контроль є кумулятивною оцінкою засвоєння знань здобувачів у вигляді семестрового заліку.

Поточне оцінювання роботи здобувачів впродовж семестру відбувається за допомогою експрес-опитувань з актуальної теми, доповідей на семінарах, виконання завдань для самостійної роботи. Форма **підсумкового контролю** успішності засвоєння матеріалу – **залік**.

Контроль виконання завдань здійснюється протягом семестру під час семінарських занять і передбачає аналіз усних або письмових відповідей здобувачів. Додатково враховується рівень їхньої участі у фахових дискусіях, колективних обговореннях та опитуваннях. Сукупність зазначених видів

навчальної активності є підставою для нарахування залікових балів та підсумкового оцінювання результатів навчання. Також до нарахування залікового балу входить відвідування лекційних та семінарських занять.

Засоби діагностики успішності навчання:

- робота під час семінарських занять (відповіді, доповнення, фронтальне опитування);
- письмове тестування під час проведення семінарських занять;
- перевірка самостійної роботи аспірантів;
- ознайомлення з конспектами лекцій.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

За результатами поточного контролю та самостійної роботи							Разом
ТЕМА 1	Лекція		Семінар	Самостійна робота			
№	№1	№2		№1	№2		
к-сть балів	1	1	–	7	6		15
ТЕМА 2	Лекція		Семінар	Самостійна робота			
№	№1	№2	№1	№1	№2		
к-сть балів	1	1	3	5	5		15
ТЕМА 3	Лекція		Семінар	Самостійна робота			
№	№1	№2		№1	№2	№3	
к-сть балів	1	1	–	6	6	6	20
ТЕМА 4	Лекція		Семінар	Самостійна робота			
№	№1	№2	№1	№1	№2		

к-сть балів	1	1	3	5	5		15
ТЕМА 5	Лекція			Самостійна робота			
№	№1	№2		№1	№2	№3	
к-сть балів	1	1	–	4	4	5	15
ТЕМА 6	Лекція		Семінар	Самостійна робота			
№	№1	№2	№1	№1	№2	№3	
к-сть балів	1	1	3	5	5	5	20
Усього	12		9	79			100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	Середній (репродуктивний)
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	Низький (рецептивно-продуктивний)

9. Рекомендована література

Основна:

1. Кісін В. Режисура як мистецтво та професія. Книга перша: Як видовища породили режисуру. Київ : Науково-освітній центр «АЕЛС-технологія», 1998. 104 с.
2. Коппола Ф. Ф. Живе кіно і техніка його виробництва / пер. з англ. О. Тільної. Харків : Фабула, 2021. 208 с.
3. Маккі Р. Оповідь. Субстанція, структура, стиль та принципи письмової екранізації. Київ : АРК.ЮЕЙ, 2023. 520 с.
4. Потебня О. Поетика, або $x = a < A$ (Лекції з теорії словесности). Львів : Априорі, 2022. 136 с.
5. Філософія театру / Лесь Курбас ; упоряд. М. Лабінський. Харків ; Київ : Видавець Олександр Савчук ; Видавництво «Основи», 2022. 920 с.

Додаткова:

1. Безручко О. Запровадження М. П. Верхацьким традицій Л. С. Курбаса в українську школу театрального та екранного мистецтва. Українознавчий альманах. Київ : Міленіум+, 2016. Вип. 19. С. 52–55.
2. Брюховецька Л. Продовження Курбаса. Лесь Курбас і Юрій Іллєнко. Кіно-Театр. 2007. № 3. С. 17–18. URL: http://web.archive.org/web/20181103024950/http://www.ktm.ukma.edu.ua:80/show_content.php?id=696
3. Веселовська Г. Дванадцять вистав Леся Курбаса : навч. посіб. Київ : ДЦТМ ім. Леся Курбаса, 2005. 316 с.
4. Вітер В. Віктор Кісін: на шляху до видовища. Кіно-Театр. 2011. № 2. С. 30–34.
5. Вітер В. Микола Мерзлікін: пошук досконалості. Кіно-Театр. 2011. № 1. С. 9–14.
6. Дельоз Ж. Що таке творчий акт? / пер. з фр. П. Бартусяка. Kontur.media : онлайн-медіа. URL: https://kontur.media/deleuze_acte_de_creation/
7. Десятник Г. О. Професія: режисер кіно і телебачення : тексти лекцій. Київ : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. 88 с. URL: <http://ktm.journ.knu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Profesiia-rezhyser.pdf>
8. Десятник Г. О., Лимар Л. Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості : тексти лекцій. Київ : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 108 с. URL: <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/desyatnyk-g.o.-lymar-l.d.-2020-osnovy-aktorskoyi-majsternosti-v-ekrannij-tvorchosti.pdf>
9. Енергія відродження. Українське кіно 2014–2020. Кінематографічні студії. Вип. 13 : колективна монографія / упоряд. і наук. ред. Л. Брюховецька. Київ : Редакція журналу «Кіно-Театр» ; Вид. дім «Освіта України», 2022. 248 с.

10. Життя і творчість Леся Курбаса / упоряд., наук. ред. Б. Козак. Львів ; Київ ; Харків : Літопис, 2012. 656 с. : іл. URL: <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/10/Jyttya-i-tvorchist-Kurbasa.pdf>
11. 11. Курбас: Нові світи = Kurbas: New Worlds : каталог виставки / упоряд.: А. Гайшенець, А. Погрібна, В. Ткач. Київ : Мистецький арсенал, 2019. 264 с. : іл. URL: https://issuu.com/mystetskyiarsenal/docs/kurbas_catalog_mystetskyi_arsenal_2018
12. Тримбач С. В. Кіно народжене Україною : ілюстрована історія. Київ : Саміт-Книга, 2019. 384 с.
13. 14. Чечель Н. Акторська школа Леся Курбаса і кіно. Кіно-Театр. 2007. № 3. С. 14–15.
14. Rabiger M., Hermann C. Directing the Documentary. 7th ed. New York : Routledge, 2020. 594 p.
15. Weston J. Directing Actors – 25th Anniversary Edition: Creating Memorable Performances for Film and Television. Studio City : Michael Wiese Productions, 2021. 380 p.
16. First J. Ukrainian Cinema: Belonging and Identity during the Soviet Thaw. London : I. B. Tauris, 2015. 251 p.
17. Katz S. D. Film Directing: Shot by Shot – 25th Anniversary Edition: Visualizing from Concept to Screen. Studio City : Michael Wiese Productions, 2019. 400 p.
18. Rabiger M., Hurbis-Cherrier M. Directing: Film Techniques and Aesthetics. 6th ed. New York : Routledge, 2020. 604 p.
19. Nichols B. Introduction to Documentary. 3rd ed. Bloomington : Indiana University Press, 2017. 280 p.